

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 1/06 -34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť K. K., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. J. M., K., vo veci namietaného porušenia

a) základného práva na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí podľa čl. 5 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 7/2004 zo 4. augusta 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 50/2004 z 9. septembra 2004 pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa z 30. júna 2004 o prepustenie z väzby na slobodu,

b) základného práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby urýchlene podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 7/2004 z 9. decembra 2004 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa z 1. decembra 2004 o prepustenie z väzby na slobodu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. decembra 2004 doručená a 18. apríla 2005 rozšírená sťažnosť K. K., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho

a) základného práva na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí „*podľa čl. 5 ods. 1 a ods. 3*“ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „*dohovor*“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „*krajský súd*“) sp. zn. 1 T 7/2004 zo 4. augusta 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „*najvyšší súd*“) sp. zn. 3 To 50/2004 z 9. septembra 2004 pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa z 30. júna 2004 o prepustenie z väzby na slobodu,

b) základného práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby urýchlene podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „*ústava*“) postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 7/2004 z 9. decembra 2004 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa z 1. decembra 2004 o prepustenie z väzby na slobodu.

1. 1. Z obsahu sťažnosti a pripojených listín vyplynulo, že vyšetrovateľ úradu boja proti organizovanej kriminalite (ďalej len „*vyšetrovateľ*“) začal 7. januára 2004 v zmysle § 160 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie pre prípravu trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Dňa 29. januára 2004 bol vyšetrovateľom vypočutý svedok T. S., ktorý vo svojej výpovedi „*uviedol klamstvo v tom smere, že moja osoba mu ponúkala 6. 01. 2004 50 000,- Sk za pomoc pri trestnom čine a ponúkala mu to v mojom osobnom mot. vozidle športovom Mercedese SL tmavej farby ktorej som v tom čase naozaj vlastnil. Táto informácia svedka zadala súdu neskôr dôvod považovať túto informáciu ako počiatočnú konkrétnu skutočnosť odôvodňujúcu rozhodnutie o mojej väzbe*“. Dňa 25. februára 2004 vyšetrovateľ vykonal rekogníciu osôb, pri ktorej menovaný svedok «*opoznal osobu (...) „K.“, ktorá sedela v Mercedesi a ponúkala mu 50 000,- Sk*». Dňa 26. februára 2004 bol sťažovateľ obvinený zo skutku, pre ktorý sa začalo uvedené trestné stíhanie. Dňa 28. februára 2004 bol sťažovateľ uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „*okresný súd*“) sp. zn. Tp 37/04 vzatý do väzby, a to v podstate na podklade skutočností, ktoré vypovedal svedok T. S. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú však Krajská prokuratúra v Trnave svojím uznesením č. k. 2 Kv 6/04-36 z 9. marca 2004 zamietla. Dňa 6. apríla 2004 bol v prítomnosti obhajcu sťažovateľa vypočutý menovaný svedok, ktorý opätovne uvádzal tie isté skutočnosti a navyše detailne opisoval interiér vozidla, v ktorom mu údajne bola ponúknutá peňažná čiastka. Sťažovateľ všetky tieto skutočnosti popiera a poukazuje na to, že pri tomto výsluchu svedok uviedol, „*že bol*

štyrikrát trestaný za podvody a v čase výsluchu je piatykrát trestne stíhaný za podvod v Maďarsku“. Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 37/04 z 8. apríla 2004 bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu o jeho vzatí do väzby. Sťažovateľ ďalej poukázal na znalecký posudok č. 17/2004, ktorý bol vyhotovený na menovaného svedka znalcom z odboru psychológie, v ktorom sa uvádzajú všetky trestné stíhania svedka, ako aj skutočnosť, že je zaradený do programu na ochranu svedka, pričom znalec hodnotí osobu svedka ako „nevyváženú s disocálnymi tendenciami, infantilnými odpoveďami... ťažko odolávajúcu možnostiam neodkladného uspokojenia vlastných potrieb... ľahkovážnu... konajúcu antisociálne... demonštratívne pomocou svojrúzných skutkov... najmä ak ide o participáciu v akcii ktorá mu sľubuje výhody... konajúcu bez predošlého premyslenia. Motív konania svedka znalec označuje (...) ako potrebu uplatnenia, zviditeľnenia sa a v neposlednom rade potrebou subjektívneho zisku alebo určitých osobne dôležitých výhod.“ Predstavu osobnej výhody (zisku) svedok v znaleckom posudku podľa ďalšej citácie sťažovateľa opisuje „Napísali žiadosť Maďarom v záujme toho, aby dostal milosť na tie dva roky za to, čo urobil (...) Mal by dostať novú identitu (...).“ Podľa názoru sťažovateľa teda objektívne zo znaleckého posudku vyplýva, že osoba svedka je pre účely trestného konania nedôveryhodná osoba podvodníka, konajúceho v úmysle svedčiť s cieľom dostať milosť. Výpoveď svedka považuje sťažovateľ za krivé obvinenie, pretože sťažovateľ predložil orgánom činným v trestnom konaní listinné dôkazy, ktoré vyvracajú tvrdenia svedka a tiež dôvody, na základe ktorých bol sťažovateľ vzatý do väzby. Išlo o potvrdenie leasingovej spoločnosti, že osobné motorové vozidlo, v ktorom malo dôjsť k ponuke, bolo v tom čase havarované a nepojazdné, zápisnicu o obhliadke poškodeného predmetného vozidla, ktorú spísali zamestnanci poisťovne, protokol o dopravnej nehode z 23. decembra 2003 vyhotovený orgánom Policajného zboru v G. č. j. ORP-935/DI-2-P-2003 a potvrdenie o úschove predmetného vozidla v dobe od 23. decembra 2003 do 5. októbra 2004.

2. Dňa 30. júna 2004 pri preštudovaní spisu sťažovateľ požiadal o pozastavenie trestného stíhania a prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 7/2004 zo 4. augusta 2004 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá. V odôvodnení tohto rozhodnutia krajský súd podľa názoru sťažovateľa „uvádza opäť stereotypne tie isté dôvody mojej väzby opierajúc sa hlavne o výpovede svedka T. S.“ Proti tomuto uzneseniu podal obhajca sťažovateľa sťažnosť, ktorú bližšie neodôvodnil.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 50/2004 z 9. septembra 2004 bola uvedená sťažnosť zamietnutá. V tomto rozhodnutí sa výrok najvyššieho súdu podľa sťažovateľa neopiera o žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré majú byť dôvodom jeho väzby.

2. 1. Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že jeho väzba je od prvého rozhodovania súdu odôvodňovaná stereotypnými dôvodmi, t. j. tvrdeniami svedka, ktorý je podvodník, ktoré nie sú hodnoverné a ktoré sú opreté o dokázateľne krivé tvrdenia, preto navrhol, aby ústavný súd ohľadom tejto časti jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1.) Najvyšší súd SR, Krajský súd Trnava porušujú právo K. K. zaručené čl. 5 ods. 1, čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to tým, že nedostatočne odôvodňujú väzbu sťažovateľa na základe čoho zakazuje ÚS SR pokračovať v porušovaní vyššieuvedených práv K. K.

2.) Príslušný súd je povinný vo veci dôvodov väzby sťažovateľa znova rozhodnúť nakoľko rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 3 To 50/2004 zo dňa 9. 09. 2004 sa zrušuje. V tomto konaní je príslušný súd viazaný právnym názorom ÚS SR.“

3. Dňa 13. januára 2005 a 21. januára 2005 boli ústavnému súdu doručené listiny súvisiace s predmetnou ústavnou sťažnosťou a 1. marca 2005 bolo ústavnému súdu doručené podanie, ktorým sťažovateľ doplnil svoju ústavnú sťažnosť o „zoznam procesných väd konania sp. zn. 1 T 7/2004 ku dňu 17. januára 2005“.

4. Dňa 18. apríla 2005 bolo ústavnému súdu - prostredníctvom advokátky sťažovateľa - doručené ďalšie podanie sťažovateľa, z ktorého vyplývajú nasledovné relevantné skutočnosti: «Dňa 01. 12. 2004 som podal KS v Trnave príslušnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby ku ktorej som priložil dôkazy ktoré oslabili opodstatnenosť a vieryhodnosť dôkazov ktoré sú dôvodmi mojej väzby. (...). Dňa 09. 12. 2004 vydal KS v Trnave uzn. 1 T 7/04 ktorým rozhodol o: 1. postúpení veci Špeciálnemu súdu 2. o mojom ponechaní vo väzbe. (...). Napriek tomu, že obsahom spisu v dobe rozhodovania bola moja žiadosť o prepustenie zo dňa 01. 12. 2004 KS v Trnave jej nevenoval žiadnu pozornosť a nerozhodol o tejto žiadosti (...)“. Sťažovateľ ďalej uviedol, že 20. decembra 2004 podal „štátnej správe KS v Trnave sťažnosť z dôvodu prieťahov v konaní senátu o mojej žiadosti o prepustenie zo dňa 01. 12. 2004“. Z pripojenej odpovede podpredsedníčky krajského súdu

z 24. januára 2005 Spr. 5105/04 vyplýva, že: „Vaša žiadosť o prepustenie z väzby zo dňa 1. 12. 2004 bola doručená tunajšiemu súdu dňa 6. 12. 2004. Na základe preštudovania spisového materiálu predseda senátu vo veci dňa 8. 12. 2004 vytýčil neverejné zasadnutie na deň 9. 12. 2004 o predbežnom prejednaní obžaloby, pričom súčasne rozhodol aj o trvaní Vašej väzby. Prieťahy v konaní zistené neboli“. Dňa 10. februára 2005 sťažovateľ zaslal najvyššiemu súdu „doplnenie sťažnosti o procesnú vadu uznesenia v ktorom som argumentoval o prepustenie z väzby tým, že podriadený KS v Trnave nesplnil povinnosť v predošlom konaní rozhodnúť o mojej žiadosti o prepustenie zo dňa 01. 12. 2004. (...) Dňa 17. 02. 2005 rozhodol NS SR uznesením 3 To 9/2005 o zamietnutí mojej sťažnosti proti uzn. KS v Trnave o mojom ponechaní vo väzbe. (...) Podľa názoru sťažovateľa odôvodnenie tohto uznesenia sa „nezaoberá protiargumentmi väzby mojej osoby, ktoré som uviedol v žiadosti o prepustenie zo dňa 1. 12. 2004 a množstvom hrubých procesných väd konania, ktoré sú podkladom mojej väzby“. Sťažovateľ napokon uviedol, že do dňa posledného jeho podania ústavnému súdu (18. apríla 2005) o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu všeobecné súdy nerozhodli „čím prieťah konania vo veci žiadosti o prepustenie zo dňa 01. 12. 2004 predstavuje k dnešnému dňu 130 dní“. Sťažovateľ napokon poukázal na to, že v danej veci už využil všetky „opravné prostriedky“, a preto sa obracia na ústavný súd.

4. 1. Vzhľadom na uvedené „berúc do úvahy, že konanie vo veci žiadosti o prepustenie KS v Trnave trvá ku dnešnému dňu 130 dní a berúc do úvahy, že sťažovateľ sa nachádza v štádiu konania (v súdnom konaní) kedy je kontrola väzby súdom reálne možná až vo februári 2006 (kedy sťažovateľovi končí 2 ročná lehota väzby v zmysle § 71 ods. 2 Tr. por.)“, sa sťažovateľ domáhal toho, aby ústavný súd v tejto časti jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Trnave v konaní pod sp. zn. 1 T 7/04 porušil právo K. K. zaručené čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zaručené čl. 17 ods. 2 Ústavy SR na urýchlené konanie v primeranej lehote, a to tým, že nerozhodol o žiadosti o prepustenie v primeranej lehote a urýchlene.

2. Ústavný súd SR prikazuje Krajskému súdu v Trnave konať vo veci žiadosti o prepustenie sťažovateľa zo dňa 01. 12. 2004.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 17 ústavy osobná sloboda sa zaručuje (ods. 1). Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (...) (ods. 2).

Podľa čl. 5 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť (ods. 1). Každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody (...), musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania (ods. 3).

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 7/2004 zo 4. augusta 2004 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 50/2004 z 9. septembra 2004 pri rozhodovaní o jeho žiadosti z 30. júna 2004 o prepustenie z väzby na slobodu a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 7/2004 z 9. decembra 2004 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa z 1. decembra 2004 o prepustenie z väzby na slobodu došlo k porušeniu jeho označených základných práv a slobôd.

1. Sťažovateľ - ako to vyplýva z *petitu* uvedeného v bode 2.1 časti I tohto rozhodnutia - namietal predovšetkým porušenie svojho základného práva na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí „*podľa čl. 5 ods. 1 a ods. 3*“ dohovoru uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 7/2004 zo 4. augusta 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 50/2004 z 9. septembra 2004 pri rozhodovaní o jeho žiadosti z 30. júna 2004 o prepustenie z väzby na slobodu.

Podľa zistenia ústavného súdu uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 9. septembra 2004, pričom sťažovateľ prevzal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu 27. septembra 2004.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04).

Predmetná sťažnosť z 26. novembra 2004 bola odovzdaná na poštovú prepravu 30. novembra 2004 (*v utorok*), teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom, preto musel ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako oneskorene podanú.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby urýchlene podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2 ústavy

postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 7/2004 z 9. decembra 2004 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti z 1. decembra 2004 o prepustenie z väzby na slobodu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 90/03, I. ÚS 34/05).

2. 1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane zastúpený advokátkou - ako to vyplýva z *petitu* uvedeného v bode 4. 1 časti I tohto rozhodnutia - predmetnou ústavnou sťažnosťou napadol postup a uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 T 7/2004 z 9. decembra 2004 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti z 1. decembra 2004 o prepustenie z väzby na slobodu. Ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušeniu základných práv a slobôd napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred nadriadeným súdom (*mutatis mutandis* I. ÚS 104/02), ktoré sťažovateľ aj využil, a preto situácia, ktorú sťažoval namieta, tkvie v rozhodnutí nadriadeného súdu, t. j. v rozhodnutí najvyššieho súdu, a nie v napadnutom postupe a uznesení krajského súdu. Právomoc najvyššieho súdu preskúmať napadnutý postup a uznesenie krajského súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného postupu a rozhodnutia krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto veci. Vzhľadom na právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (odhliadnuc od ostatných okolností prípadu) by do úvahy prichádzalo len preskúmanie postupu najvyššieho súdu, avšak nie preskúmanie postupu krajského súdu, ako sa toho domáhal sťažovateľ (*mutatis mutandis* III. ÚS 211/03, II. ÚS 223/02). Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd teda nemá právomoc preskúmať

napadnuté uznesenie krajského súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie v danom prípade preskúmal najvyšší súd a rozhodol uznesením sp. zn. 3 To 9/05 zo 17. februára 2005, ktoré však v petite (v sťažnostnom návrhu) „rozšírenej“ sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, nie je ani len spomenuté. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

3. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2006